

Verksamhetsberättelse och bokslut för Utbildningsnämnden

*Antagen av Utbildningsnämnden
17 oktober Delår 2023*

Innehållsförteckning

1	Nämndens uppdrag	3
2	Omvärldsbevakning	5
3	Delårsuppföljning av mål, uppdrag och indikatorer	9
3.1	En trygg förskola och en skola med goda kunskapsresultat (UN)	10
3.1.1	Öka tillgången till elevhälsa	14
3.2	Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)	16
4	Ekonomi.....	19
4.1	Verksamheternas förutsättningar	19
4.2	Delårsbokslut.....	20
4.3	Prognos helår och avvikelse.....	21
4.3.1	Prognos per enhet	25
5	Investeringar	27
5.1	Investeringar.....	27

1 Nämndens uppdrag

Planering utifrån fullmäktiges mål och uppdrag

Inriktningsmålen är övergripande, långsiktiga och tydliggör inriktning och fokus.

Inriktningsmålen strävar mot att, inom de ekonomiska ramarna, skapa en gemensam riktning och förändring i hela den kommunala verksamheten. Till respektive inriktningsmål finns en text som beskriver den övergripande politiska ambitionen, synliggör innebörden och visar riktning.

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Varje elev ska ges det bästa stödet till lärande och utveckling utifrån de egna förutsättningarna. Därför ska barn och unga med individuella behov få tillräckligt stöd. Barngruppernas storlek ska minska över mandatperioden, och skolan ska vara en trygg miljö för både elever och personal. Möjligheten att välja mellan kommunal eller annan huvudman för skola och förskola ska säkras.

- Tidiga insatser för barn och unga utifrån deras individuella behov.
- Mindre barngrupper i förskolan.
- Värna det fria valet av förskola och skola.
- Goda kunskapsresultat med studiero.

Inriktningsmålen förstärks och förtydligas genom tidsbegränsade uppdrag som visar vad ska göras för att nå målet.

Uppdrag från kommunfullmäktige 2023-2026

- Säkerställ god tillgång till elevhälsan 2023-2026 Uppdrag från kommunfullmäktige
- Initiera arbetet med mentorskap i samverkan med näringslivet. 2023-2024 Uppdrag från kommunfullmäktige
- Gör en genomlysning av tillgång till undervisningsmaterial och skolböcker. 2023-2024 Uppdrag från kommunfullmäktige
- Säkerställ likvärdig och lättillgänglig information om olika utförare i Knivsta kommun på kommunens hemsida. 2023 Uppdrag från kommunfullmäktige
- Kartläggning av LSR-garantin (Läsa, skriva, räkna). 2023 Uppdrag från nämnd
- Öka andelen behöriga lärare i förskola, skola och fritidshem med koppling till ändring i heltid som norm (HSN) 2023-2026 Uppdrag från nämnd

Knivsta kommun har beslutat att ta ansvar för genomförande av Agenda 2030 som därför utgör en del i kommunens styr- och ledningssystem. Agenda 2030 innehåller tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. De globala målen är beroende av det som sker lokalt. Dessa tre mål genomsyrar de olika läroplanerna för våra utbildningsverksamheter.

En utmaning för Utbildningskontoret och Utbildningsnämnden gällande kvalitetsarbetet är de olika årshjulen. Flertalet av kommunens verksamheter drivs och följs upp per kalenderår medan det stora flertalet av Utbildningsnämndens ansvarsområden följs upp på läsår. Detta skapar en obalans i såväl budget som verksamhetsplanering och uppföljning.

Utbildningsnämnden ansvarar för kommunala verksamheter inom förskola, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola samt vuxenutbildning inklusive SFI (svenska för invandrare) samt måltidsverksamheten och som stöd för utbildningsverksamheterna finns den centrala elevhälsan och den centrala administrationen. Sedan den 1 januari 2023 ingår även den öppna förskolan som en del av Utbildningsnämndens

ansvarsområde. Grunden för verksamheten är skollag och läroplaner med tillhörande kursplaner.

Inför en framtid, där utvecklingen går i rasande fart, blir förskolans och skolans förmåga att rusta barn och elever till ett flexibelt och livslångt lärande central. Nyfikenhet och intresse för att fortsätta att lära är ingredienser som måste genomsyra utbildningen. Ett framtida hållbart samhälle kräver att eleverna utvecklar förmåga till kritiskt tänkande, liksom eget ställningstagande och ett ansvarsfullt förhållningssätt.

En utbildningsverksamhet av högsta klass måste vara framgångsrik när det gäller att rekrytera och behålla skickliga legitimerade lärare. Dessa ska sedan få verka i en lärmiljö där tydlighet och inspiration råder, med möjlighet till interaktion såväl lokalt som globalt och som dessutom inbjuder till innovation och utveckling.

För att säkerställa vår kompetensförsörjning framåt är Knivsta kommun en av flera utvalda kommuner som ingår i partnerskolesamarbete med Uppsala universitet. Partnerförskolor och partnerskolor bygger på samarbete med Uppsala universitet, där fördelarna är dubbla. Ny forskning når ut till förskolors och skolors personal och verksamheternas kunnande och erfarenhet når lärare och forskare vid universitetet. Studenter under utbildning till förskollärare och lärare placeras på en utsedd partnerförskola respektive partnerskola under sina praktiktider. Det innebär att de alltid återkommer till samma förskola respektive skola vid sin VFU-praktik. Studenter och förskolor/skolor håller kontakten även mellan VFU-perioderna. Detta innebär också att kommunen som attraktiv arbetsgivare kan locka studenter till vidare arbete efter avslutade studier.

Barnets och elevens dagliga möte med läraren är den alltigenom avgörande framgångsfaktorn vad gäller lärande och måluppfyllelse. Utbildningsnämndens absolut viktigaste uppdrag är att möjliggöra för samtliga elever att på sikt uppnå studentexamen. För att i så stor utsträckning som möjligt nå det målet kommer det att krävas innovation och införande av nya arbetssätt, såväl analoga som digitala. Forskningen visar tydligt att fullständiga betyg från grundskolan och genomförd gymnasieutbildning är den viktigaste faktorn för att motverka framtida utanförskap.

De ekonomiska ramarna som KF beslutat för 2023 innebär stora utmaningar för utbildningskontoret. För att klara en ekonomi i balans kommer det att krävas innovation och införande av nya arbetssätt och arbetsformer.

2 Omvärldsbevakning

Året som gått

Delaktighet, inflytande och motivation

Med vetskap om att den yngre och äldre befolkningen växer i snabbare takt än gruppen i yrkesför ålder och en förväntad lärarbrist måste vi se över vår organisation och våra arbetsmetoder. Under året har vi inom utbildningsverksamheterna påbörjat en utvecklingsresa för att förfina vårt sätt att leverera kvalitativ utbildning till alla barn och- elever. Utifrån denna vetskap har vi även fortsatt vår digitaliseringsresa och översyn av våra administrativa processer på utbildningskontoret.

I våra enkäter kan vi se att ca 65% av eleverna i åk 5 tycker att skolan väcker deras intresse och nyfikenhet för lärandet. I åk 8 och 9 är det knappt hälften. Vidare så visar *Liv och hälsa ung* att våra elever i åk 7, 9 och åk 2 på gymnasiet vare sig känner sig delaktiga eller tycker att de har närhet till beslutsfattare i kommunen.

Idag kan barn och elever få omedelbara dopaminkickar med hjälp av tekniken. Som utbildningsanordnare har vi en stor utmaning i att locka barn och elever till ett lärande som gagnar dem på sikt.

Befolkningsprognos

I vår kontinuerliga omvärldsbevakning har vi identifierat en överkapacitet gällande förskoleplatser i Alsike samtidigt som det funnits utmaningar med skolplatser i området. Av den anledningen flyttades barnen från Lilla Brännkärr till Lustigkulla förskola så att lokalerna kunde ställas om till skollokaler för Brännkärrsskolan till läsårsstarten hösten 2023. Detta innebär att Brännkärr blir en F-5 skola och Adolfsberg en 6-9 skola. Vidare så arbetas det för att tillskapa skolpaviljonger i Lagga för att möta det ökande behovet av såväl förskole- som skolplatser. Paviljongerna räknas vara inflyttningsklara någon gång mellan höst- och jullov.

Sjögrenska gymnasiet lämnade sina lokaler till förmån för Valloxskolan för ett år sedan och då var tanken att de skulle vidare från sina "temporära" lokaler till en mer långsiktig placering. Utredningsarbetet fortgår och ett beslut måste fattas inom kort rörande viljeinriktning inom kort. Inom en inte allt för avlägsen framtid behöver kommunen, enligt den senaste befolkningsprognosen även tillskapa en ny förskola i de centrala delarna av Knivsta.

Även antal gymnasieelever kommer även att öka beroende på elevkullarnas storlek. Detta medför dock inte någon större ökning av studerande på Sjögrenska där elevantalet beräknas vara ganska stabilt över läsåren och där lokalerna begränsar en utökning av verksamheten. Ett större elevunderlag skulle öka möjligheterna att utveckla verksamheten och säkerställa en budget i balans.

Idag erbjuder Sjögrenska gymnasiet följande program (samtliga program med yrkesinriktning är lärlingsutbildningar):

- Barn och fritid
- Försäljning och service (ersätter Handel och administration)
- Vård och omsorg
- Introduktionsprogram
 - Individuellt alternativ

- Språkintröduktion
- Yrkesintröduktion mot VO, BF och FS/HA
- Programinriktat val mot VO, BF, FS/HA

Inom vår komvuxverksamhet bedriver vi i dagsläget SFI i egen regi på plats medan Hermods bedriver distanskurser på gymnasial grundläggande nivå samt SFI på distans. Då avtalet med Hermods löper ut under 2023 kommer vi att genomföra en utvärdering av deras leveransqualität samt en översyn över andra potentiella aktörer.

Det fria valet av förskola och skola

Vi ser en liten ökning av förskolebarn i kommunen. Under året har dock trenden visat att fler valt fristående förskolor framför de kommunala. De justeringar av antalet kommunala förskolor som skett under 2022 och som planeras för 2023 gör att vi balanserar situationen och att vi fortfarande har ett visst överskott av förskoleplatser i kommunen.

I grundskolan kan vi se en trend där fler vårdnadshavare väljer det kommunala alternativet framför de fristående. Under året har antalet grundskoleelever från F-9 ökat med ca 120 elever. Detta kan vi hantera med de lokaljusteringar som genomförts under 2022 och 2023.

För verksamheternas del är det av yttersta vikt att fylla våra skolor utifrån planerad kapacitet för att fördela lokalkostnaderna på rätt antal elever. Vi behöver ständigt titta på hur vi nyttjar våra befintliga lokaler och hur vi organiserar oss internt.

Vi har en tydlig presentation av olika utförare på kommunens hemsida. En utmaning i dagsläget är att få fram likvärdig data då vissa fristående aktörer väljer att genomföra sina egna brukarundersökningar istället för den kommungemensamma. Det gör att vi får färre jämförbara datapunkter.

Måltidsverksamheten

Vår måltidsverksamhet producerar och serverar cirka 3650 förskole- och skolluncher, 320 pedagogiska luncher, ca 1000 mellanmål och ca 500 specialkost dagligen. Verksamheten arbetar med ökade inköp av närproducerat, egen tillverkning av produkter från olika råvaror samt flervalsbuffé för elever i skolorna vilket ger ett ökat utbud samt flexibilitet i planering och tillagning.

Utmaningen för många kommunala kök är att öka nöjdheten med vegetarisk mat då kött ingår till stor del i matkulturen hos landsortskommuner så även i Knivsta kommun. Resurser kan behövas för att ge kunskap och skapa förståelse för de positiva effekterna på global hållbarhet som en ökad andel växtbaserad kost ger. En annan utmaning för måltidsverksamheten är den kontinuerliga ökningen av specialkost och dess olika kombinationer. Det finns flera utmaningar med det ökande antalet specialkost dels så kostar det mer att packa ett större antal matlådor och med ett ökat antal olika matlådor så ökar även risken att något blir fel. För individer med allvarliga allergier kan detta bli förödande. Här skulle vi behöva en tydlig politisk viljeinriktning.

Statsbidrag och ekonomi

En generell osäkerhetsfaktor är finansieringen av våra verksamheter genom de riktade statsbidragen. Exempelvis har statsbidraget för likvärdig skola förändrats så till vida att vi behöver i detalj redogöra för vad pengarna ska användas till, vilket i sig inte behöver vara ett felaktigt tillvägagångssätt. Medlen är riktade till 2023, ansökningen är öppen till mitten av februari (2023) och beslut om tilldelade medel delges i maj vilket innebär att en tredjedel av

räkenskapsåret har gått innan vi får reda på hur mycket pengar vi får. Detta medför utmaningar i budgetarbetet.

Detsamma kan sägas om statsbidrag till vuxenutbildningen som kommer retroaktivt, dvs. inte då pengarna skulle behövas utan ett och ett halvt år senare.

Vid sidan om detta har vi utmaningar med olika samverkansparter. Redan 2024 ska vi stå redo att genomföra digitala nationella prov vilket ställer krav på vår IT-infrastruktur. För att säkerställa att allt fungerar påbörjades en utredning i våras och det visade sig omgående att våra nätverk på skolorna inte håller måtten. Detta medför investeringar på dryga 2 mkr vilket inte budgeterats för. Detta blir väldigt kännbart i en redan utmanande ekonomisk situation och kräver vissa omflytningar bland investeringsmedlen vilket i sin tur får konsekvenser i nästa led.

Framtiden

Delaktighet, inflytande och motivation

För att öka känslan av och den faktiska delaktighet bland barn och unga har vi börjat jobba med *Knivsta i 3D* genom Minecraft och inrättat ett Ungdomsråd som börjar jobba från höstterminen 2023. För att detta ska fungera på ett önskvärt sätt måste alla skolor även avsätta tid för klassråd så att hela kedjan från klassen via elevråd till ungdomsråd hänger ihop. Vidare så krävs ett politiskt engagemang för att detta inte ska upplevas som en dagslända.

För att utveckla undervisningen och behålla lärandet glädje från förskolan vidare genom hela livet har vi initierat ett utvecklingsarbete med alla medarbetare inom våra verksamheter kallat *Roadmap*. Som ett steg i vår utvecklingsresa kommer samtliga lärare inom grundskola och gymnasiet att genomgå en fortbildning i *Specialpedagogik för lärande* under de kommande åren.

Befolkningsprognos

Våra justeringar av förskole- och skolplatser i Alsike samt en paviljong till Lagga kommer sannolikt att vara tillräckligt för att möta de kommande behoven en tid framöver.

Sjögrenska gymnasiet befinner sig i före detta förskolelokaler vilket inte kan ses som optimalt för en gymnasieverksamhet. Eftersom prognoserna visar att antal gymnasieelever kommer öka beroende på elevkullarnas storlek kan det vara hög tid att planera för ett framtida högskoleförberedande gymnasium. En sådan etablering skulle även på sikt frigöra förskolelokaler i centrala Knivsta vilket det kommer att finnas behov av. En annan möjlighet är att låta Valloxskolan/Thunman nyttja dem för att de ska kunna växa utifrån ett ökat elevunderlag..

Vi kommer att genomföra en utvärdering av Hermods leverans kvalitet samt en översyn över andra potentiella aktörer under hösten då nuvarande avtalstid löper ut. Vi kommer även att genomföra en ny upphandling av Komvux på distans, på grundläggande och på gymnasial nivå.

Under pandemin ökade trycket på Komvux då många blev arbetslösa och passade på att komplettera sina gymnasiestudier. När arbetsmarknaden tog fart igen efter pandemin minskade trycket på Komvux. Frågan är hur behovet kommer att se ut i samband med den lågkonjunktur som vi är inne i just nu. Samtidigt har regeringen presenterat sin programförklaring i Tidöavtalet där de skriver att antalet migranter till Sverige kommer att minska vilket torde innebära ett något mindre tryck på SFI i förlängningen.

Måltidsverksamheten

Vår måltidsverksamhet är mycket bra och med en tydlig politisk viljeinriktning skulle vi dessutom kunna effektivisera måltiderna. Istället för att lägga stora pengar på icke-allergen specialkost skulle vi kunna servera enklare alternativ mat för dem som inte önskar det som erbjuds enligt matsedeln.

Statsbidrag och ekonomi

Vi har små möjligheter att påverka utformningen av statsbidragen men här påverkas våra verksamheter väldigt mycket.

Från och med 2024 ska IT-centrum hantera all Knivstas IT enligt politiska beslut. Vid övergången blir det viktig med tydliga förväntansbilder på vad den andra parten har för ansvar och uppgifter och vilka "mellanrum" någon annan ska ansvara för.

3 Delårsuppföljning av mål, uppdrag och indikatorer

Kommunfullmäktige beslutar om inriktningsmål, uppdrag och indikatorer för nämnder i Mål och budget. För att förtydliga och fokusera nämndens arbete kan nämnden anta riktade nämndmål eller uppdrag utifrån inriktningsmålen. Nämnden kan också besluta om indikatorer för uppföljning.

Nämnden ansvarar för att följa upp sina mål och uppdrag samt bedöma hur resultatet bidrar till måluppfyllelse av inriktningsmålen. Vid delårsbokslutet per augusti görs en verksamhetsuppföljning för perioden januari-augusti, vilket innebär uppföljning av nämndens arbete med inriktningsmål, eventuella nämndmål, uppdrag och indikatorer. Bedömningen av nämndens måluppfyllnad baseras på verksamheternas rapportering.

För bedömning av måluppfyllnad används något av följande:

Bedömning	Vad bedömningen avser (prognos)
Grön - Målet kommer uppnås vid årets slut	Nämndens verksamhet tycks leda till de resultat som den vill se inom målet
Gul – Målet kommer delvis att uppnås vid årets slut.	Nämndens verksamhet tycks till viss del leda till de resultat som den vill se inom målet.
Röd – Målet kommer ej att uppnås vid årets slut.	Nämndens verksamhet tycks inte bidra till måluppfyllelse.

För bedömning av status för uppdragen används något av följande:

Bedömning	Rapportering
Grön – Uppdraget är påbörjat och pågår enligt planering, eller uppdraget är färdigt.	Beskrivning av vad som gjorts och vilka resultat som uppnåtts.
Gul – Uppdraget är påbörjat och pågår delvis enligt plan.	Beskrivning av varför uppdraget pågår delvis enligt plan och vad nämnden behöver göra för att ta ytterligare steg.
Röd – Uppdraget är påbörjat men flyter inte enligt plan. Eller att uppdraget inte är påbörjat trots att det borde vara det.	Beskrivning av varför uppdraget inte genomförs enligt planering och eventuell ändrad tidsplan.

Bedömning av utfall av indikatorer:

För indikatorerna i Mål och budget har kommunfullmäktige angivit vilken riktning som eftersträvas, det vill säga om det är önskvärt att ett värde ökar, bibehålls eller minskar. Rapporteringen av indikatorvärdet görs utifrån förändringar över tid, jämförelser med andra kommuner över tid och relevanta faktorer. Även interna uppföljningar kan bidra till innehållet. För bedömning av indikatorer används något av följande:

Bedömning
Grön – Utfallet för indikatorn bedöms som positivt i förhållande till den önskade riktningen
Gul – Utfallet för indikatorn bedöms som delvis positivt i förhållande till den önskade riktningen.
Röd – Utfallet är i en annan riktning än det önskvärda.

3.1 En trygg förskola och en skola med goda kunskapsresultat (UN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Varje elev ska ges det bästa stödet till lärande och utveckling utifrån de egna förutsättningarna, därför ska barn och unga med individuella behov få tillräckligt stöd. Barngruppernas storlek ska minska över mandatperioden och skolan ska vara en trygg miljö för både elever och personal. Möjligheten att välja mellan kommunal eller annan huvudman för skola och förskola ska säkras.

- Tidiga insatser för barn och unga utifrån deras individuella behov.
- Mindre barngrupper i förskolan.
- Värna det fria valet av förskola och skola.
- Goda kunskapsresultat med studiero.

Måluppfyllelse

I Knivsta kommun har vi trygga barn och elever. Enligt den senaste *Liv och hälsa ung* så anger ca 97% av ungdomarna att de är trygga i skolan. Vi har dessutom bra förskolor och skolor som ger barn och elever goda kunskaper inför framtiden. Även om siffrorna inte är fastställda så kan vi notera en liten förbättring i våra meritvärden för elever som slutade grundskolan i våras.

Förskolornas språkutvecklande arbetssätt syftar till att utveckla Knivsta kommuns förskolebarn i deras språkliga och kommunikativa förmågor och färdigheter. I samarbete mellan förskoleverksamheten och stöd och utvecklingsgruppen skapas förutsättningar för en likvärdig utbildning för alla barn som vistas i förskola.

Våra skolor använder sig av samma screeningplan vilket gör att vi kan jämföra olika resultat mellan klasser och skolor. I våra ämnesnätverk kan sedan lärarna lära av och med varandra för en ökad likvärdighet samt måluppfyllelse.

Med det sagt så står vi inte utan utmaningar. Vi har tidigare nämnt delaktighet, nyfikenhet och intresse hos våra skolelever som en stor utmaning. Knivsta är en tillväxtkommun vilket ställer stora krav på flexibilitet och framförhållning i vår planering av förskolor och skolor.

Under innevarande år är och har ekonomin varit en väldigt stor utmaning. Här spelar såväl budgetförutsättningar som ökad andel specialkost samt digitala nationella prov en stor roll. Vi har gjort stora ansträngningar inom verksamheterna för att nå en budget i balans, främst genom personal- och lokaljusteringar.

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå	Prognos
Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom förskola och skola med fokus på trygghet och studiero	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige	
Säkerställ god tillgång till elevhälsan	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige	
Initiera arbetet med mentorskap i samverkan med näringslivet.	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige	
Gör en genomlysning av tillgång till undervisningsmaterial och skolböcker.	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige	

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå	Prognos
Säkerställ likvärdig och lättillgänglig information om olika utförare i Knivsta kommun på kommunens hemsida.	2023	Uppdrag från kommunfullmäktige	●
Kartläggning av LSR-garantin (Läsa, skriva, räkna)	2023	Uppdrag från nämnd	●
Öka andelen behöriga lärare i förskola, skola och fritidshem med koppling till ändring i heltid som norm (HSN)	2023-2026	Uppdrag från nämnd	◆

Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom förskola och skola med fokus på trygghet och studiero

Under 2022 har Utbildningskontoret, i samverkan med skolledare och förstelärare, utvecklat vår modell *i Stratsys* för det systematiska kvalitetsarbetet. I planeringen finns läroplansmålen som en rullgardinsmeny liksom målen för Agenda 2030. Det innebär att såväl läroplansmål som Agenda 2030 är i fokus i planeringsstadiet, dvs. de statliga målen.

Vid sidan om detta har vi under kalenderåret 2023 påbörjat ett arbete med Power BI (ett system för att kunna korskorrelera data från olika system) för att ytterligare kunna förbättra våra analyser. Vi kommer initialt att fokusera på betyg, närvaro, nationella prov, enkäter och omdömen för åk F-5. Under läsåret 2023-2024 räknar vi även med att få in olika ekonomidata i systemet för att kunna se olika kostnader.

Dessutom kommer vi på årsbasis i början av vårterminen genom elevenkät mäta elevers uppfattning om sin motivation, delaktighet, trygghet och studiero.

Säkerställ god tillgång till elevhälsan

Till hösten 2023 har vi anställt ytterligare en skolpsykolog och en skolsköterska vilket gör att våra nyckeltal följer de nationella rekommendationerna.

En kommande utmaning för elevhälsan är tillgång till kuratorer. Från och med höstterminen 2023 har en kurator valt att gå ned i tjänst från 100% till 50%. Den senaste utökningen skedde 2021 och sedan dess har grundskolan ökat i volym. Idag har vi 8 kuratorer som men deras tjänstegrad motsvarar endast 500%.

Alla lärare kommer att gå en fortbildning som heter *Specialpedagogik för lärande* under de kommande åren. Som en del av fortbildningen ser vi över möjligheten att använda oss av UDL (Universell design för lärande) som en generell metod i alla våra skolor i syfte att öka tillgängligheten till lärande för alla våra elever.

Initiera arbetet med mentorskap i samverkan med näringslivet.

Trots att vi har mötts av ganska svalt intresse från det lokala näringslivet så har vi ändå kunnat initiera ett samarbete som förhoppningsvis bland annat leder till mentorskap mellan näringslivet och skolan. Vi behöver dock arbeta vidare med detta och under hösten ska vi se om vi kan komplettera med närvaro på regionala näringslivsmöten.

Den stora utmaningen ligger i att få näringslivet att se kopplingen mellan tidiga insatser i skolan och deras egen framtida kompetensförsörjning. Om de satsar lite nu kan de vinna mycket i nästa skede.

Detta är en utmaning vi har att jobba vidare med under hela läsåret 2023-2024.

Gör en genomlysning av tillgång till undervisningsmaterial och skolböcker.

Insamlingen av data har precis blivit klar och ska nu analyseras. Under hösten kommer Utbildningsnämnden att få utredningen presenterad för sig.

En första bild är att vi har relativt gott om läromedel, både digitala och analoga. Utmaningen framöver är att finna en tydligare linje kring vad vi ska ha och hur vi fördelar dem så att vi får en mer effektiv hantering av utbudet. I utredningsarbetet kommer våra förstelärare att vara nyckelpersoner.

Om vi hanterar läromedel och lärverktyg på ett klokt sätt kan det skapa ekonomiskt utrymme för andra insatser som gynnar barns och elevers lärande.

Säkerställ likvärdig och lättillgänglig information om olika utförare i Knivsta kommun på kommunens hemsida.

Vi har en tydlig presentation av olika utförare på kommunens hemsida. En utmaning i dagsläget är att få fram likvärdig data då flera fristående aktörer väljer att genomföra sina egna brukarundersökningar istället för den kommungemensamma. Det gör att vi får färre jämförbara datapunkter.

Kartläggning av LSR-garantin (Läsa, skriva, räkna)

Vi följer kontinuerligt upp LSR-garantin. Vidare så har vi utvecklat vårt gemensamma screeningprogram för de kommunala verksamheterna under läsåret 2022-2023.

Förskolornas språkutvecklande arbetssätt syftar till att utveckla Knivsta kommuns förskolebarn i deras språkliga och kommunikativa förmågor och färdigheter. I samarbete mellan förskoleverksamheten och stöd och utvecklingsgruppen skapas förutsättningar för en likvärdig utbildning för alla barn som vistas i förskola.

Öka andelen behöriga lärare i förskola, skola och fritidshem med koppling till ändring i heltid som norm (HSN)

Vi kan årligen söka statsbidraget *Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan* för såväl kommunala som fristående enheter. I år har vi valt att rikta dessa medel till enheter som höjer alternativt bevarar andelen förskolelärare under ekonomiskt ansträngda tider. Detta har medfört att vi inom den kommunala sektorn har lyckats höja andelen förskollärare under innevarande år trots det ekonomiskt ansträngda läget.

Inför lönerevisionen 2023 utsågs lärare i fritidshemmet som en prioriterad grupp eftersom vi haft svårt att locka utbildade personer inom denna kategori.

Gällande lärare i skolan har vi en väldigt hög behörighetsgrad. Inför höstterminen har vi haft en gynnsam situation då både Uppsala och Stockholm, enligt uppgifter, ska ha anställningsstopp av lärare.

En generell osäkerhetsfaktor är finansieringen av våra verksamheter genom de riktade

statsbidragen. Exempelvis har statsbidraget för *Lärlönelyftet* förändrats så till vida att det minskar med en tredjedel åren 2023-2025. Det är en satsning kommunen sannolikt måste ta över för att fortsätta vara attraktiv. Detta medför stora utmaningar i budgetarbetet.

Knivsta kommuns förskolor har verksamheter med en hög andel förskollärare, en per barngrupp/avdelning. Vid enstaka avdelningar är det även två per förskollärare. Vi har en hög andel utbildade barnskötare, vilket förstärker arbetslagets kompetens och förmåga. Utifrån de ekonomiska förutsättningarna kommer det bli en utmaning att kunna bibehålla samma antal förskollärare utifrån att bibehålla barngruppernas storlek eller minska barngruppernas storlek. Vidare tas ett statsbidrag bort som tidigare finansierat vårt projekt för språkutveckling i förskolan.

Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Önskad riktning	Prognos
Andel föräldrar som är trygga med att lämna sina barn i förskolan Egen undersökning					
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) N15346 K: kvinnor M: män	87 K: 87 M: 87	88 K: 90 M: 86	87 K: 83 M: 90	Öka	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%) N17461 K: kvinnor M: män	79 K: 86 M: 74	81 K: 87 M: 76	79 K: 80 M: 78	Öka	
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, kommunal regi, andel (%) N11043	34	34	37	Öka	
Mätning av LegiLexi, Lexplore och ev Matteappen Egen undersökning. K: kvinnor M: män					
Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) Egen undersökning/N15613 K: kvinnor M: män			86 K:87 M:89	Öka	
Kopia av Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) Egen undersökning/N15643 K: kvinnor M: män			83 K: 76 M:91	Öka	
Elever i åk 9 som är behöriga till ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogrammen, hemkommun, andel (%) N15426 K: kvinnor M: män	88 K:87 M:89	86 K:87 M:84	86 K:84 M:88	Öka	

Andel föräldrar som är trygga med att lämna sina barn i förskolan

94,1% nöjda till mycket nöjda vilket måste ses som mycket bra.

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)

De officiella resultaten är ännu ej tillgängligt.

Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)

De officiella resultaten är ännu inte publicerade. Detta är dessutom en indikator som vi har väldigt liten rådighet över då den övervägande delen av ungdomar går på gymnasieskolor i andra kommuner.

Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, kommunal regi, andel (%)

Det ser bättre ut än tidigare. Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, kommunal regi, andel (%) aug 2023 **47,93** per årsarbetare jämfört med 34 under föregående läsår.

Mätning av LegiLexi, Lexplore och ev Matte-appen

Vi ser en positiv utveckling för våra elever.

Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)

83% (K 77,8 % och M 90,4 %) jämfört med fjolårets 86%. Siffrorna på *Liv och hälsa ung* indikerar en annan och bättre situation. Detta kräver vidare analyser.

Kopia av Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)

Andelen som helt och håller eller till stor del känner sig trygga i skolan i åk 8 är 73,9 % (K 60 % och M 86,2 %). Även här finns en stor diskrepans jämfört med siffrorna från *Liv och hälsa ung* som indikerar en annan och bättre situation. Detta kräver vidare analyser.

Elever i åk 9 som är behöriga till ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogrammen, hemkommun, andel (%)

De officiella resultat är ännu ej tillgängligt.

3.1.1 Öka tillgången till elevhälsa

Nämndmål

Då elevantalet över tid har ökat i de kommunala grundskolorna finns behov av att öka andelen skolsköterskor och psykologer. Beslut om att utöka med en skolpsykolog är fattat och utredning om ytterligare skolsköterska ska initeras.

Måluppfyllelse

Inför höstterminen 2023 har vi anställt ytterligare en psykolog och skolsköterska. Det innebär att vår bemanning inom dessa områden är fullgod i dagsläget. Det möjliggör också att Knivsta kommuns elevhälsa kan tillämpa den nya ändringen i skollagen from 230702. Att elevhälsan ska bedriva sin verksamhet på individ, grupp och organisationsnivå.

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå	Prognos
Uppdatera rutiner med Samordnad individuell plan (SIP)	2023-2024	Uppdrag från nämnd	●
Ökad samverkan med Socialtjänsten	2023-2025	Uppdrag från nämnd	◆
Ökad samverkan med barnavårdscentraler (BVC)	2023-2025	Uppdrag från nämnd	●
Öka specialpedagogisk kompetens hos alla lärare	2023-2024	Uppdrag från nämnd	◆
Systematiskt öka lärares kompetens kring Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)	2023-2024	Uppdrag från nämnd	◆
Utreda möjligheten att öka tillgången på skolsköterskor	2023	Uppdrag från nämnd	●

Uppdatera rutiner med Samordnad individuell plan (SIP)

Det finns en inarbetad rutin sedan några år tillbaka. Skollagen omfattar inte lagen om SIP (samordnad individuell plan), den omfattas av HSL (Hälsa och sjukvårdslagen) och Socialtjänstlagen. Skolan kan därmed inte kalla till SIP-möten, men skolan kan initiera ett ärende då individen omfattas av alla tre aktörerna. Verksamhetschef för elevhälsan deltar i länets nätverk för SIP-samordning. I Knivsta finns även ett arbete som leds av Lena Lindén, även där ingår VC-elevhälsan

Ökad samverkan med Socialtjänsten

Sedan årsskiftet ingår öppna förskolan i Utbildningsnämndens ansvarsområde. Öppna förskolan samverkar väldigt nära med familjecentralen som är en del av socialtjänsten. Vidare så har vi en god samverkan på chefsnivå i kommunen.

Ökad samverkan med barnavårdscentraler (BVC)

Vid övergång från BVC till förskoleklass sker journalöverföring till skolsköterskor på ett mycket bra sätt. Vid eventuella medicinska svårigheter hos barn och om samtycke finns får vi en utökad information om barnet.

Öka specialpedagogisk kompetens hos alla lärare

I höst påbörjas en fortbildningsinsats i *Specialpedagogik för lärande* för alla lärare i grund- och gymnasieskolan. Det är en fortbildning som kommer att pågå under de kommande åren.

Systematiskt öka lärares kompetens kring Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

Detta blir en del av fortbildningen *specialpedagogik för lärande*. *Utökning av psykolog bör kunna bidra till kompetens för elever med en NPF-problematik*

Utreda möjligheten att öka tillgången på skolsköterskor

Vi har precis anställt ytterligare en skolsköterska så grundbemanningen är säkrad. I och med utökningen har vi höjt insatsen för MLA (medicinsk ledningsansvar) då vi sett att detta är för litet för samordning EMI/(elevhälsans medicinska insatser). MLA behövs också vi rekrytering och introduktion av nya medarbetare i EMI

3.2 Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

En långsiktig ekonomi i balans innebär att intäkter och kostnader ska gå ihop i takt med att andelen exploateringsintäkter i driftbudgeten över tid fasas ut. Fokus i verksamheten ska vara god kvalitet i kommunens kärnverksamhet, det vill säga skola, vård och omsorg. Verksamheten ska drivas effektivt för att skapa ökat värde per skattekrona för invånarna.

- Öka värdet per skattekrona för invånarna.
- Fokus på kommunens kärnverksamhet det vill säga skola, vård och omsorg.
- Fasa ut beroendet av exploateringsintäkter över tid.

Måluppfyllelse

Under innevarande budgetår kommer Utbildningsnämnden inte nå en budget i balans. Som svar på inriktningsbudgeten påvisade Utbildningskontoret att det saknades ca 12 mkr baserat på inflation och räntehöjningar. Under året har stora åtgärder vidtagits i våra verksamheter vilket minskat underskottet till ca 400 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut att ändra *Heltid som norm* från SKA till BÖR har underlättat för verksamheterna att anpassa bemanningen utifrån de faktiska behoven.

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå	Prognos
Genomför en analys av nettokostnadsavvikelser som ligger till grund för överväganden av åtgärder och kontinuerlig uppföljning.	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige	
Genomför en översyn och vid behov av revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige	
Ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan för de lokaler som kommunen nyttjar i syfte att optimera resursutnyttjandet	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige	
Arbetet med Heltid som norm fortsätter men ändras från ska till bör för att undvika oönskade inlåsnings effekter.	2023	Uppdrag från kommunfullmäktige	
Utreda lokalkostnaderna och annan hyressättning för att få mer pengar till verksamheterna.	2023-2024	Uppdrag från nämnd	
Utreda socioekonomisk stöd i förskolan (tänk in i resursfördelningsmodellen)	2023	Uppdrag från nämnd	

Genomför en analys av nettokostnadsavvikelser som ligger till grund för överväganden av åtgärder och kontinuerlig uppföljning.

Genomför en översyn och vid behov av revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument

Utbildningskontoret har tagit fram en ny resursfördelningsmodell för förskolan som Utbildningsnämnden ska fatta beslut om under hösten. Den nya fördelningsmodellen jämnar ut barnomsorgspengen mellan de olika ålderskategorierna vilket underlättar vid planering. Efter ändringarna i förskolans läroplan, där undervisningsbegreppet lyfts än tydligare är det rimligt att skillnaderna i peng minskar.

Ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan för de lokaler som kommunen nyttjar i syfte att optimera resursutnyttjandet

På grund av personalförändringar har arbetet lagts på is tills en ny lokalförsörjningschef finns på plats. Arbetet beräknas kunna ske under kalenderåret 2024.

Arbetet med Heltid som norm fortsätter men ändras från ska till bör för att undvika oönskade inlåsnings effekter.

Den ändrade skrivningen från SKA till BÖR gör det möjligt för enheterna att anpassa personal utifrån faktiska behov. Detta ställer dock större krav på oss som organisation att samverka för att hitta lämpliga arbetsuppgifter inom olika verksamhetsområden för dem som önskar jobba heltid. Här kommer enheterna att få gott stöd av HR.

Utreda lokalkostnaderna och annan hyressättning för att få mer pengar till verksamheterna.

Under höstterminen 2023 utreds frågan av Utbildningskontoret. Syftet är att tillgängliggöra utbildningslokaler för civilsamhället och föreningslivet framöver. En justering av hyrestid för en lokal per kommundel skulle kunna minska Utbildningsnämndens totala hyreskostnad och lokalersättningarna vilket därmed skulle lämna mer ekonomiska medel till barnomsorgs- och skolpeng till alla enheter.

Utreda socioekonomisk stöd i förskolan (tänk in i resursfördelningsmodellen)

Knivsta kommun hade tidigare socioekonomiskt stöd till förskola i form av en pott med fast belopp som fördelades till ett antal förskolor. I dagsläget finns inte socioekonomiskt stöd på detta sätt utan dessa medel finns inräknade i barnpengen som ges för alla barn till alla förskolor och pedagogisk omsorg i Knivsta. En utredning har gjorts under 2023 avseende eventuellt återinförande av socioekonomiskt stöd i förskola. Statistik insamlades från SCB om barnen i Knivsta kommuns förskolor och pedagogisk omsorg avseende kön, utländsk bakgrund, vårdnadshavares utbildningsnivå, familj med försörjningsstöd och om barnen bor med en, ingen eller båda vårdnadshavare. Vid ett eventuellt införande av socioekonomiskt stöd skulle medlen fördelas utifrån risk att inte uppnå målen i åk 9 mot bakgrund av ovanstående variabler. Resultatet visade att 8 av Knivstas förskolor och pedagogisk omsorg i sådana fall skulle ta del av det socioekonomiska stödet och att det skulle vara lite eller väldigt lite pengar för de aktuella enheterna och förvaltningen drog slutsatsen att modellen inte bör ändras utan att alla förskolor och pedagogisk omsorg även fortsättningsvis får del av dessa medel genom barnpengen.

Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Önskad riktning	Prognos
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)	9,7	7,1		Minska	
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	-3,7	-7,86	-9,96	Bibehålla	

Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)

Vi har sänkt kostnaderna för Utbildningsnämnden utifrån budgetförutsättningarna 2023.

Grundskolan utgör en stor del av Utbildningsnämndens budget vilket innebär att även grundskolan sänkt sina kostnader markant.

Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)

Vi har sänkt kostnaderna för Utbildningsnämnden utifrån budgetförutsättningarna 2023. Förskolan utgör den näst största delen av Utbildningsnämndens budget vilket innebär att även förskolan sänkt sina kostnader ytterligare.

4 Ekonomi

4.1 Verksamheternas förutsättningar

Utbildningsnämnden har tilldelats medel för 2023 i den av kommunfullmäktige antagna Mål & budget 2023 (MoB).

Utbildningsnämndens budget för 2023 är 764 933 tkr, vilket är 44 157 tkr högre än budgeten för 2022 (6,1 %). Ökningen består av:

- Indexuppräknings om 27 481 tkr med 4 % uppräknings för förskola, grundskola och anpassad grundskola (tidigare grundsärskola) samt 3 % för övriga verksamheter.
- Volymreglering om totalt 12 424 tkr för förskola, grundskola, gymnasium samt anpassad grundskola i egen regi
- Politisk förändring om totalt 4 252 tkr:
 - 25 tkr i politisk förändring till nämndverksamheten
 - 800 tkr i politisk förändring till interna gymnasiet för att fullfölja satsning att nå samma priser som liknande kommuner
 - -500 tkr i politisk förändring till externa gymnasiet
 - -575 tkr i politisk förändring avseende ospecificerade medel
 - 4 502 tkr i politisk förändring till grundskoleverksamheten
 - varav + 861 tkr för nya Adolfsbergshallen
 - varav + 5 750 tkr för 1:1 medel
 - varav - 2 109 tkr pga ny fördelning av gymnastik- och sporthallar mellan Utbildningsnämnden och Kultur & Fritid

SKR:s beräknade kostnadstryck för 2023 är 5,8 % där det normalt brukar vara ca 2%. Eftersom indexuppräknings av Utbildningsnämndens ramar är 3-4 % innebär det en indirekt effektivisering. En del kostnader ökar betydligt mer än 5,8 %, exempelvis budgeteras hyreshöjningar om ca 9 % som dels ger ökade hyreskostnader och dels ger ökad lokalpeng till fristående aktörer. Kostnaderna för skolskjuts ökar med 12 %.

1:1 medel om 5 750 tkr ingår from 2023 i KF-budgeten, tidigare har detta sökts från Kommunstyrelsen och därmed tillkommit som utökade medel i Nämndbudgeten.

VOLYMER 2023

Förskola: 1 305 barn

Grundskola: 3 276 elever

Anpassad grundskola, intern: 14 elever

Gymnasieskola, intern: 57 elever

Gymnasieskola, extern: 939 elever

4.2 Delårsbokslut

Delårsbokslutet

Resultatet för Utbildningsnämnden per 31 augusti 2023 är ett överskott på 1 573 tkr. Prognosen är dock att vid årets slut kommer Utbildningsnämnden att redovisa ett underskott på ca 400 tkr (se mer i avsnittet nedan om prognos 2023). Att resultatet vid årets slut avviker mot resultatet per augusti beror dels på förändringar som sker under hösten enligt prognos samt att intäkter och kostnader inte fördelas jämnt över året.

Nämndverksamhetens överskott på 187 tkr beror främst på lägre kostnader för kvalitetsdagar när det genomfördes i kommunhuset istället för i extern lokal.

Förskoleverksamheten redovisar ett litet underskott på 295 tkr per augusti. Dock är en del personalkostnader felaktigt konterade på förskola som kommer att rättas till grundskola vilket gör att resultatet per augusti borde ha varit ett överskott på ca 400 tkr. Vid året slut prognostiseras ett överskott på drygt 2 mkr som förklaras av migrationsintäkter avseende 2022, högre barnomsorgsintäkter i och med fler barn i kommunen och införandet av retroaktiv avgiftskontroll samt att andelen yngre barn än lägre än beräknat och eftersom de kostar mer än de äldre barnen går det ut mindre pengar. Att resultatet bedöms vara bättre vid årets slut jämfört med delårsbokslutet förklaras av de förändringar som ses och som är inräknade i prognosen samt att intäkter och kostnader inte fördelas jämnt över året, t ex har Knivsta kommun beviljats mer medel för statsbidraget Kvalitetshöjande medel som gör att det ligger en större andel av dessa intäkter under hösten.

Grundskoleverksamheten redovisar ett överskott på nästan 1,6 mkr i delårsbokslutet men där som sagt grundskolan borde ha belastats med ca 700 tkr mer i personalkostnader pga felkontering på förskola vilket gör att resultatet per augusti borde vara ett överskott på ca 900 tkr. Överskottet beror bl a på migrationsintäkter och elstöd avseende 2022, högre försäljningsintäkter för platser till elever folkbokförda i andra kommuner och nytt statsbidrag för specialpedagogik. Prognosen för helåret är dock ett underskott på drygt 3 mkr (se mer i avsnittet om prognos). Att överskottet i delårsbokslutet bedöms bli ett underskott när året är slut förklaras bl a av att kostnaderna i förhållande till intäkter är större på hösten, t ex har migrationsintäkterna och elstödet avseende 2022 intäktsförts på våren.

Anpassad grundskola har ett överskott om 853 tkr i delårsbokslutet då personalomsättning har lett till lägre personalkostnader innan ny personal finns på plats, lägre elkostnader än budget samt tillskott i form av elstöd avseende 2022.

Den interna gymnasieskolan har ett underskott på 1 227 tkr som kommer att minska till 635 tkr vid årets slut enligt augusti-prognosen. Underskottet beror till stor del på att det är relativt stora prisskillnader mellan programmen och eleverna går på dyrare program än förväntat i budget.

VUX & SFI redovisar ett överskott på 1 266 tkr pga främst högre intäkter för statsbidrag avseende 2022 som är intäktsförda i början av året vilket gör att prognosen vid årets slut är ett överskott på 71 tkr.

Måltidsverksamheten har ett underskott på 782 tkr beroende främst på högre kostnader för livsmedel. Men prognosen för helåret är en ekonomi i balans beroende på periodiseringen över året avseende såväl försäljningsintäkter som personalkostnader

Verksamheterna extern gymnasieskola och anpassad gymnasieskola bokslutsregleras och Utbildningsnämnden lämnar tillbaka 1,7 mkr respektive 242 tkr till finansförvaltningen pga lägre kostnader.

Nämndens verksamheter	Nettokostnad delår 2022	KF Budget delår 2023	Tillägg och avdrag, delår 2023	Nettokostnad delår 2023	Budgetavvikelse delår 2023
Nämndkostnader	935	1 049	0	861	187
Förskola, barn 1-5 år	116 018	125 332	1 485	127 111	-295
Skolverksamhet & skolbarnomsorg	246 743	279 543	-5 000	272 973	1 571
Anpassad grundskola	8 233	11 077	-480	9 745	853
Gymnasieskola, intern	4 688	6 278	-1 327	6 178	-1 227
Gymnasieskola, extern	71 429	76 947	-1 699	75 248	0
Anpassad gymnasieskola	2 069	2 983	-241	2 742	0
Vuxenutbildning & SFI	4 956	6 569	0	5 303	1 266
Måltidsverksamhet	-967	176	0	958	-782
Summerat	454 104	509 954	-7 262	501 119	1 573

4.3 Prognos helår och avvikelse

TOTAL PROGNOIS FÖR UTBILDNINGSNÄMNDEN 2023

Utbildningsnämndens prognos för 2023 är ett underskott på 421 tkr, vilket är -0,1 % av nämndbudgeten på 765 mkr. Behovsbudgeten för 2023 var 776 mkr, d v s 11 mkr högre än nämndbudgeten och i detaljbudgeten saknades 9,4 mkr. En rad åtgärder har sedan dess vidtagits med målet att nå budget i balans. Prognosen per juni var ett underskott på 1,5 mkr, så det har skett en förbättring med drygt 1 mkr till augusti-prognosen.

FÖRÄNDRAD HANTERING AV SEMESTERLÖNESKULD

From 2023 sker en förändrad hantering av semesterlöneskulden som innebär att inga kostnader (eller minskade kostnader) avseende semesterlöneskuld belastar enheterna inom utbildningsnämnden utan det belastar istället finansförvaltningen. Det här gör att osäkerhetsfaktorn avseende denna post försvinner. Enheterna behöver inte reservera en buffert för denna potentiella kostnad vilket har frigjort medel som verksamheterna kan nyttja.

FÖRSKOLA

Förskolan prognostiseras med ett överskott på 2 071 tkr 2023. De kommunala enheterna bedöms få ett överskott om 522 tkr. Redan i budgeten för 2023 hade verksamheterna budget i balans trots tuffa ekonomiska förutsättningar med kostnader som förväntades öka mer än uppräknigen av barnpengen. Detta är möjligt då förskolorna under de senaste åren har arbetat mycket med att få ner kostnaderna vilket har gett effekt. Förskolorna har också näst intill fyllt alla platser under första halvåret vilket gör att verksamheterna har bra förutsättningar trots det ansträngda ekonomiska läget. Det finns enheter som prognostiseras med underskott pga färre barn och där det inte har gått att parera med lägre personalkostnader fullt ut alternativt att man bedömer att personalkostnaderna måste överskrida något för att upprätthålla kvaliteten. Men detta täcks upp av andra enheter med överskott som beror på att man har fyllt platserna eller är en större verksamhet så att det finns en större flexibilitet i personalstyrkan och man kan hantera frånvaro utan att dra på sig vikariekostnader. Verksamhetschefen budgeteras alltid med en resultatbuffert som nu har lagts ut vilket också bidrar till överskottet.

Det bedöms bli ett litet underskott (-158 tkr) centralt då myndighetskostnaderna, gemensamma kostnader för fristående och kommunal verksamhet, blir något högre än budgeterat pga något högre lönekostnader.

Prognosen för pengsystemet är ett överskott på 1,7 mkr. Detta förklaras av migrationsintäkter (framför allt barn från Ukraina) avseende 2022 och högre barnomsorgsintäkter pga dels fler barn och dels införandet av retroaktiv avgiftskontroll. Det ser också ut som att andelen yngre barn i förskolorna kommer att bli lägre än beräknat och eftersom de har en högre peng än de äldre barnen gör det att det går ut mindre medel ur systemet.

Förskola	
Kommunal verksamhet	522
Myndighet	-158
Pengsystem	1 707
Summa	2 071

GRUNDSKOLA

Prognosen för grundskolan 2023 är ett underskott på ca 3,1 mkr. Den kommunala verksamheten prognostiseras med ett underskott om 1 872 tkr. 578 tkr av det beror på Elevhälsa där ytterligare en psykolog och skolsköterska har rekryterats som det inte finns finansiering för. Antalet elever i kommunen ökar stadigt men antalet psykologer och skolsköterskor har inte ökat i samma takt och för att möta det behov som finns på skolorna avseende elevhälsa har bedömningen gjorts att denna rekrytering är nödvändig. Utöver detta har de kommunala skolenheterna tillsammans en prognos med underskott om 1 828 tkr. I budgetarbetet var detta underskott 7,2 mkr vilket berodde på en begränsad ram med en uppräknig av skolpengen med 2,8 % men

kostnadsökningar om ca 5,8 %. Effektiviseringar har gjorts sedan dess med bl a personalförändringar som har lett till lägre personalkostnader. Dessa förändringar har inte påverkat lärartätheten och kvaliteten på en övergripande nivå men på berörda enskilda enheter kan det innebära en viss kvalitetsförändring. Utöver kostnadsbesparingar har det också beviljats mer av statsbidraget för Likvärdig skola och statsbidraget Specialpedagogik för lärande har tillkommit vilket har ökat intäkterna. Den förändrade hanteringen av semesterlöneskulden där all effekt av semesterlöneskulden fr om 2023 tas av finansförvaltningen har gjort att enheterna inte har behövt reservera en buffert för denna potentiella kostnad vilket har frigjort medel. Även om mycket arbete har gjorts visar prognosen ett underskott som framför allt beror på att några enheter har personalkostnader som inte täcks av intäkterna. Det beror till viss del på att personalförändringarna som har gjorts under 2023 får full effekt först nästa år. Det finns också fall där det har anställts ny personal med samma lön som tidigare personal men där man inte får täckning från statsbidraget Lärarlönelyftet vilket anstränger ekonomin. Vidare är behovet av personal på en del enheter större än ekonomin tillåter. Det finns också relativt många barn i behov av extra stöd där intäkterna inte täcker kostnaderna. Resultatet skiljer sig mellan enheterna där det finns enheter med underskott pga ovanstående förklaringar men det finns också enheter med överskott tack vara bra elevunderlag, nya eller högre statsbidrag, elstöd och lägre personalkostnader när det t ex uppstår vakanta tjänster under en tid. Det prognostiseras också ett överskott hos verksamhetschef om 578 tkr som beror på den resultatbuffert som ligger i budget som nu har lagts ut och dämpar enheternas samlade underskott.

På myndighetsnivå (gemensamma kostnader för kommunala och fristående skolor) prognostiseras ett överskott om 449 tkr vilket beror på lägre kostnader för skolskjuts än budget men där det också finns något högre övriga kostnader.

Pengsystemet prognostiseras med ett underskott om 1 673 tkr pga att det har gått ut mer medel för kommunens elever (beroende på förändringar i volymerna avseende t ex årskurser, fritidshem och fritidsklubb och fördelning på kommunala och fristående) men som dämpas av migrationsintäkter avseende 2022 (framför allt elever från Ukraina), högre försäljningsintäkter och högre barnsomsorgintäkter

Grundskola	
Kommunal verksamhet	-1 872
Myndighet	449
Pengsystem	-1 673
Summa	-3 096

ANPASSAD GRUNDSKOLA

Den anpassade grundskolan (tidigare grundsärskola) har en prognos om 1 167 tkr i överskott 2023. Personalomsättning gör att det blir lägre lönekostnader när det tar lite tid innan ny personal är på plats. Elkostnaderna har också blivit lägre än budgeterat samtidigt som man fått del av elstödet avseende 2022 års kostnader.

INTERNA GYMNASIET

Den kommunala verksamheten på Sjögrenska gymnasiet prognostiseras med budget i balans. Elevantalet har minskat sedan 2022 vilket ger lägre intäkter men det har också skett viss neddragning av personalkostnader och det har tillkommit elever sedan föregående prognos.

Då det är färre elever sker en negativ volymreglering centralt som ger lägre intäkter som inte till fullo motsvaras av lägre kostnader eller ökade försäljningsintäkter. Det beror på att eleverna går på dyrare program än väntat och resulterar i ett underskott centralt på 635 tkr.

Gymnasieskola, intern	
Kommunal verksamhet	0
Centralt	-635
Summa	-635

ÖVRIGA VERKSAMHETER

VUX & SFI prognostiseras med ett litet överskott om 71 tkr. Nämndverksamheten har en budget i balans. Livsmedelskostnaderna ser ut att överskrida budgeten men personalkostnaderna kommer att bli lägre än budget så än så länge ser även Måltidsverksamheten ut att få en budget i balans 2023.

Externa gymnasiet och anpassad gymnasieskola bokslutsregleras. För externa gymnasiet beräknas mer medel om 10 tkr fås och för anpassade gymnasieskolan kommer medel om 288 tkr att lämnas tillbaka pga lägre kostnader än budgeterat.

FÖRÄNDRING SEDAN FÖREGÅENDE PROGNOSES

Prognosen per juni visade ett underskott för Utbildningsnämnden på 1,5 mkr 2023 vilket gör att det bedömda underskottet har minskat med nästan 1,1 mkr i prognosen per augusti.

Förbättring ses främst inom förskolan som är prognostiserad med drygt 1,1 mkr högre överskott pga mer barnomsorgsintäkter och migrationsintäkter samt ökat överskott kommunalt då bl a bufferten har lagts ut. Den anpassade grundskolans överskott ser ut att bli drygt 300 tkr högre beroende på att en elev har tillkommit, lägre lönekostnader under sommaren, lägre elkostnader samt elstöd. För gymnasieskolan ses dock ett större underskott om 200 tkr i augusti-prognosen som beror på större negativ volymreglering och lägre försäljningsintäkter. För grundskolan ses en liten försämring med 200 tkr större underskott men som består av två saker. Det prognostiserade underskottet för den kommunala verksamheten minskar med 1 mkr beroende på elstöd avseende 2022, lägre elkostnader 2023, lägre personalkostnader för några enheter och utlagd resultatbuffert för verksamhetschef. Däremot prognostiseras 1,3 mkr mer i underskott för pengsystemet pga färre elever som ger större negativ volymreglering.

Nämndens verksamheter (tkr)	Nettokostnad helår 2022	KF Budget helår 2023	Tillägg och avdrag helår 2023	Prognos nettokostnad helår 2023	Prognos budgetavvikelse helår 2023
Nämndkostnader	1 350	1 573	0	1 573	0
Förskola barn, 1-5 år	176 739	187 998	2 227	188 154	2 071
Skolverksamhet & skolbarnomsorg	396 345	419 315	-7 499	414 912	-3 096
Anpassad grundskola	13 273	16 616	-71	15 377	1 168
Gymnasieskola, intern	7 716	9 417	-1 991	8 061	-635
Gymnasieskola, extern	109 732	115 421	11	115 432	0
Anpassad gymnasieskola	3 319	4 475	-288	4 186	0
Vuxenutbildning & SFI	8 909	9 854	0	9 783	71
Måltidsverksamhet	-1 472	264	0	264	0
Summerat	715 911	764 933	-7 611	757 742	-421

4.3.1 Prognos per enhet

Prognos per enhet

Förskola	Prognos per augusti	Prognos per juni	Prognos per mars
Verksamhetschef fsk	250	0	0
EOS	0	0	0
Hysesbudget	0	0	0
Summa stödverksamhet	250	0	0
Öppna förskolan	0	0	0
Diamanten	-429	-280	-5
Tallbacken	29	-127	-5
Västra Ängby	400	187	28
Lustigkulla	353	317	-88
Lagga	-85	-49	88
Lilla Brännkär	-63	-51	0
Verktyslådan	-268	-178	0
Trollskogen	335	239	0
Långhundra	0	0	0
Norrgården	0	0	0
Summa enheter	272	58	18
TOTALT FÖRSKOLA	522	58	18

Grundskola	Prognos per augusti	Prognos per juni	Prognos per mars
Verksamhetschef skola	578	0	0
Elevhälsan	-622	-795	-917
EOS	0	0	0
Hysesbudget	0	0	0
Summa stödverksamhet	-44	-795	-917
Alsike skola	945	594	45
Brännkärrsskolan	142	142	0
Adolfsbergsskolan	-812	-348	-381
Thunmanskolan	-1 865	-2 311	-672
Ängbyskolan	314	284	-122
Högåsskolan	231	518	0
Valloxskolan	-653	-593	-365
Lagga skola	-115	-237	-311
Långhundra skola	-15	-137	-323
Summa enheter	-1 828	-2 088	-2 129
TOTALT GRUNDSKOLA	-1 872	-2 883	-3 046
Övriga verksamheter	Prognos per augusti	Prognos per juni	Prognos per mars
Sjögrenska gymnasiet	0	-57	0
Knivsta Grundsärskola	1 168	830	266
VUX & SFI	71	71	-3
Måltidsverksamheten	0	0	0

5 Investeringar

Investeringsprognosen för Utbildningsnämnden 2023 är 3 755 tkr, vilket är 790 tkr lägre än ramen på 4 545 tkr.

Ett större tillägg har gjorts i investeringsprognosen om 2 185 tkr avseende investering i switchar och nätverk för att möjliggöra digitala nationella prov. Denna investering var planerad till 2024 men behöver nu göras tidigare inför de nationella proven. Detta ryms dock i årets investeringsram då investeringen om 1 mkr avseende innovation/digitalisering inte kommer att nyttjas och en del enheter inte nyttjar hela eller delar av sin investeringsram alternativt att investeringen skjuts till 2024. För en del enheter har kostnader kunnat tagits i driften.

Valloxskolan, Långhundra skola och Lagga skola har utökat sina prognoser för investering med 150 tkr, 50 tkr respektive 50 tkr. Eftersom flera andra enheter inte kommer att nyttja sin investeringsram är detta möjligt utan att överskrida nämndens totala investeringsram.

5.1 Investeringar

Investering	KF investering sram	Tillägg investeringsram	Utgift investering 8 månader	Prognos investeringsutgift	Avvikelse investering
Switchar/nätverk	0	2 185	2 185	2 185	2 185
Innovation/digitalisering	1 000			0	-1 000
Alsike skola, inventarier och läromedel	150			50	-100
Brännkärrskolan, inventarier och läromedel	200			100	-100
Långhundra förskola, inventarier och läromedel	70		70	70	0
Långhundra skola, inventarier och läromedel	100	50		150	50
Lagga skola, inventarier och läromedel	100	50		150	50
Ängbyskolan, inventarier och läromedel	200		76	200	0
Thunmanskolan, inventarier och läromedel	600			0	-600
Diamanten, Västra Ängby och Lagga förskolor, inventarier och läromedel	100			50	-50
Verktogsåldans förskola, inventarier och läromedel	100			0	-100
Högåsskolan, inventarier och läromedel	600			0	-600
Adolfsbergsskolan, inventarier och läromedel	400		236	250	-150
Valloxskolan, inventarier och läromedel	100	150	145	250	150

Lustigkulla förskola, inventarier och läromedel	75			0	-75
Norrgårdens förskola, inventarier och läromedel	75			0	-75
Tallbackens förskola, inventarier och läromedel	75			75	0
Trollskogens förskola, inventarier och läromedel	75			0	-75
Lilla Brännkärrs förskola, inventarier och läromedel	75			0	-75
Sjögrenska gymnasiet, inventarier och läromedel	75		75	75	0
Stöd och konsultationsteam, inventarier och läromedel	50			0	-50
Skolhälsovården, inventarier och läromedel	50			0	-50
Vuxenutbildning & SFI, inventarier och läromedel	75			0	-75
Måltidsverksamheten, utrustning och inventarier	200			150	-50
Summering	4 545	2 435	2 787	3 755	-790